

อารีรักษ์ มีแจ้ง¹ สิริพร ปาณางษ์²

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2

THE DEVELOPMENT OF A TRAINING COURSE BASED ON PROBLEM-BASED LEARNING FOR SECOND KEY STAGE ENGLISH TEACHERS

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ใช้วิธีวิจัยและพัฒนาโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความต้องการในการฝึกอบรมของครูผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 2 2) พัฒนาและศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) ประเมินผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น 4) ติดตามการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรม พบว่า ครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และต้องการให้จัดการฝึกอบรมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะต่างๆมากที่สุด หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร หน่วยการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลจากการสัติดการสอบพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมในระดับมาก และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในระดับมาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในลักษณะที่หลากหลาย และในระดับมากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ภาระการสอน ความถนัด ความสนใจของครู และนโยบายของโรงเรียน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณางษ์

Abstract

The objective of this present research was to develop a training course based on problem-based learning for second key stage English teachers. The study employed research and development methodology which comprised 4 phases; studying problems and needs of second key stage English teachers, developing a training course and evaluating its effectiveness, implementing the training course, and following up the training. The results of the problems and needs analysis revealed that second key stage English teachers had problems and reported their needs of training on organizing learning and teaching activities. The developed course consisted of rationale, objectives, course structure, training units, training activities, training materials, and course evaluation. The experts agreed that the course and its related documents were appropriate and could be used for training. After training, the teachers' knowledge of learning and teaching activities improved significantly from the pre-to the post-tests ($p < .05$). The teachers' demonstration of classroom teaching was rated appropriate at a high level. The teachers' satisfaction towards the training course was also rated appropriate at a high level. The teachers had multiple ways of applying the knowledge, and they were varied in their use of knowledge depending on the school environment, their workload, their ability and interest, as well as the school policies.

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสารจากนานาประเทศได้ไหลเข้าสู่ประเทศตลอดเวลาอย่างรวดเร็วทำให้ภาษาอังกฤษทวีความสำคัญมากขึ้น และประกอบกับประชากรส่วนใหญ่ของโลกใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยจึงได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษามาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยบางช่วงเวลาก็ตัดเป็นวิชาเลือกที่แล้วแต่ความพร้อมของแต่ละโรงเรียน บางช่วงเวลาก็ตัดเป็นวิชาบังคับที่ทุกโรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอน จนมาถึงปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการจัดการเรียน

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

การสอนภาษาอังกฤษกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้จัดอย่างมีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สื่อสารได้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ปฏิบัติงาน และประกอบอาชีพ ตลอดจนศึกษาต่อได้

ผลจากนโยบายดังกล่าวข้างต้นทำให้ครูระดับประถมศึกษาที่แต่เดิมก็ต้องสอนหลายรายวิชาอยู่แล้ว ยังต้องสอนวิชาภาษาอังกฤษอีกด้วย ซึ่งจากรายงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่าสภาพปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากครูผู้สอน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ครูเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกหรือโทด้านภาษาอังกฤษ (เกษมา วรวรรณ, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของกรมวิชาการ (2540) ที่พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษถึงร้อยละ 65 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงประสบปัญหามากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนส่วนภูมิภาค และจากการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในส่วนที่เกิดจากตัวครู พบว่า ปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการสอน และปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการจัดกิจกรรมทางภาษาเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในลำดับหนึ่งและสองของครู (ดวงพร หนูพงษ์, ม.ป.ป.) ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายในการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จึงมีความสำคัญและจำเป็นในอันดับต้นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบ ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2547-พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีรูปแบบการพัฒนาครูภาษาอังกฤษที่หลากหลาย ทั้งการอบรม สัมมนา จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกอบรมต่างประเทศ การศึกษาดูงาน การจัดการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนต้นแบบประเภทต่างๆ โดยมีเครือข่ายการพัฒนาในระดับต่างๆ ให้ความร่วมมือดำเนินการ เช่น ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ERIC) ซึ่งมีในทุกเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบันภาษาทั้งของรัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2550)

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

แม้ว่าแนวทางในการพัฒนาครูจะสามารถกระทำได้อย่างหลากหลาย แต่วิธีการที่หลายฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นวิธีที่ดี ส่งผลโดยตรงแก่ทั้งผู้สอน ผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของครูคือ การให้ครูภาษาอังกฤษเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีระบบและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในลักษณะของการฝึกอบรมในระยะสั้น ดังผลการวิจัยของดวงพร หนูพงษ์ (ม.ป.ป.) ที่พบว่า ครูมีความต้องการการฝึกอบรมระยะสั้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (สุโขทัยธรรมาธิราช, 2547)

การที่จะให้ผู้สอนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาต่างๆของการฝึกอบรม และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เนื้อหาและวิธีการฝึกอบรมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ เนื้อหาของการฝึกอบรมควรเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการหรือปัญหาของผู้เข้ารับการอบรม วิธีการฝึกอบรมควรเป็นวิธีที่ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม และเป็นผู้สร้างองค์ความรู้จากการแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยหลายฉบับ พบว่า วิธีการที่น่าจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง คือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ความสามารถจากการฝึกแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ โดยการแสวงหาแนวทางแก้ไข คิดวิเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้ต่างๆด้วยตนเอง (ปิ่นนเรศ กาศอุดม , 2542; อมรทิพย์ ณ บางช้าง , 2543; อุดม รัตนอัมพร โสภณ , 2544; ยุวัฒน์ คล้ายมงคล, 2545) นอกจากนี้แล้วจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวคิดของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาต่าง ๆ และในรายวิชาต่างๆอย่างหลากหลาย ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันในแง่ของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามพบว่า มีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวที่มีการนำแนวคิดของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการฝึกอบรมซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นวัยผู้ใหญ่ คือการฝึกอบรมคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยสูงขึ้นเช่นเดียวกัน (สุนธรา สมจันทร์, 2546)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าแนวคิดของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้ทุกระดับ และในบริบทที่หลากหลาย ส่งผลดีต่อผู้เรียน

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณางษ์

ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และทักษะอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยเนื้อหาของหลักสูตรดังกล่าวจะพัฒนาขึ้นจากปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู และในขณะเดียวกันวิธีการในการฝึกอบรมจะเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมแสวงหา วิเคราะห์ และนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะต่างๆ และพัฒนาทักษะในการสอน ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความต้องการในการฝึกอบรมของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อพัฒนาและศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
4. เพื่อติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้

วิธีการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความต้องการในการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก จำนวน 51 คน ที่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาความสามารถในการสอนของตนเอง และมีความสนใจที่จะเข้าร่วมการฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความต้องการในการฝึกอบรม

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความต้องการในการฝึกอบรมจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งตัวหลักสูตรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ส่วนเอกสารหลักสูตรประกอบด้วย คู่มือผู้ให้การฝึกอบรม และคู่มือผู้รับการฝึกอบรม จากนั้นผู้วิจัยจึงนำร่างหลักสูตรพร้อมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้อง ความชัดเจนขององค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร ความเหมาะสมของแผนการฝึกอบรม กิจกรรมสื่อ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในขั้นตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ที่สนใจสมัครเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 18 คน ผู้วิจัย ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เป็นเวลา 3 วัน ในระหว่างวันที่ 22-24 เมษายน พ.ศ. 2552 ณ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ รวมเวลาในการฝึกอบรมจำนวน 15 ชั่วโมง และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสาธิตการสอน 3 ชั่วโมง โดยขั้นตอนของการฝึกอบรมมีดังนี้

1. ก่อนการฝึกอบรมทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นใช้เวลาประมาณ 10 นาที
2. ในระหว่างการฝึกอบรม ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยการแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการสอน จัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน และส่งตัวแทนออกมาสาธิตการสอนตามแผนการสอนที่ได้จัดเตรียมไว้ ใช้เวลากลุ่มละ 15-20 นาที

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณางษ์

3. ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และวัดความพึงพอใจในการฝึกอบรมภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขั้นตอนที่ 3 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบบันทึกการติดตามผลการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความต้องการในการฝึกอบรม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา

3. การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการใช้หลักสูตร แบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยการทดสอบสถิติค่าที (t - dependent)

3.2 แบบประเมินการสาธิตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม ส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 4 การติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการติดตามผลการฝึกอบรม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

ผลการศึกษา

1. ด้านสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความต้องการในการฝึกอบรม พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ครูไม่รู้ว่าการสอนภาษาอังกฤษที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละทักษะมีอะไรบ้าง และจะจัดอย่างไร

ด้านความต้องการในการฝึกอบรม พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนลักษณะการจัดอบรมพบว่า ครูต้องการให้มีการจัดอบรม โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ครูต้องการให้มีการจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียนมากที่สุด ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่เหมาะสม 3 วัน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะเป็นหลักสูตรสำหรับการพัฒนาครูในระดับช่วงชั้นที่ 2 ด้านเนื้อหาที่ฝึกอบรมจะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะครอบคลุมทั้งทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน โดยเน้นที่ความสอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 การจัดอบรมจะเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และจะจัดไปในช่วงปิดภาคเรียน ระยะเวลาในการฝึกอบรม 3 วัน

2. หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร หน่วยการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ส่วนเอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วย คู่มือผู้ให้การฝึกอบรม และคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเมื่อนำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่า มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากการสังเกตการสอนพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมในระดับมาก อย่างไรก็ตามยังพบ

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณางษ์

ความบกพร่องในเรื่องของความถูกต้องในการให้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ และการออกเสียงคำศัพท์ทั้งในประเด็นของการออกเสียงผิด และเน้นเสียงหนัก-เบา ไม่ถูกต้อง

3.3 ด้านความพึงพอใจในการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถของวิทยากรที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ พบว่า มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ มีทั้งการนำแนวคิดจากการฝึกไปใช้ การประยุกต์และปรับสื่อกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้ากับบทเรียน การนำสื่อที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้โดยตรง และการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่ได้รับการแนะนำจากวิทยากร อย่างไรก็ตามการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้มีระดับมากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ภาระการสอน ความถนัด ความสนใจของครู และนโยบายของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยที่พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด ครูไม่รู้ว่าการสอนภาษาอังกฤษที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละทักษะมีอะไรบ้าง และจะจัดอย่างไร

ด้านความต้องการในการฝึกอบรม พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอน และการจัดกิจกรรมการสอนทักษะต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนลักษณะการจัดอบรมพบว่า ครูต้องการให้มีการจัดอบรม โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ครูต้องการให้มีการจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียนมากที่สุด ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่เหมาะสม 3 วัน

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2540) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาว่ามีสาเหตุที่สำคัญที่สุดมาจากการขาดครูที่มีความรู้ดีในด้านเนื้อหา และวิธีสอน ทั้งนี้เพราะครูในระดับประถมศึกษาเป็นครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษมากถึง 65 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้ารับการอบรมในครั้งนี้นี้ที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.57) ไม่ได้

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

จบปริญญาตรีวิชาเอกภาษาอังกฤษ ดังนั้นปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการสอน และปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการจัดกิจกรรมทางภาษาจึงเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในลำดับหนึ่งและสองของครู (ดวงพร หนูพงษ์, ม.ป.ป.) เมื่อได้รับมอบหมายให้สอนวิชาภาษาอังกฤษ แนวทางที่จะช่วยให้ครูสามารถสอนได้คือ ครูเหล่านี้จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอน มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะของการฝึกอบรมที่ผู้สอนมีความต้องการให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัตินั้น อาจเกิดจากการที่ครูผู้สอนมีความคิดว่า การได้รับความรู้ทางด้านทฤษฎีเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่ฝึกอบรมอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอน ครูต้องการศึกษาจากตัวอย่างจริงที่ครูจะสามารถยึดเป็นแนวทางได้ การได้ฝึกปฏิบัติไปพร้อมกับการได้รับความรู้ในด้านทฤษฎีจึงน่าจะทำให้การเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ขึ้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ อาจเป็นผลจากกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจน นับตั้งแต่การศึกษาปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรที่ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างครบถ้วน ครอบคลุม และสอดคล้องกันซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่นักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรหลายๆท่านได้กล่าวไว้ อาทิ Tabá (อ้างถึงใน กาญจนา คุณารักษ์ 2543) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) อารัง บัวศรี (2542) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) เป็นต้น นอกจากนี้ตัวหลักสูตรจะมีกระบวนการในการจัดทำอย่างเป็นขั้นตอนดังกล่าวนำแล้ว วิธีการและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมซึ่งอิงแนวคิดของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานก็มีขั้นตอนสอดคล้องกับแนวคิด โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมแสวงหา วิเคราะห์ และนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ภายใต้กรอบมาตรฐาน ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของระดับช่วงชั้นที่ 2 จึงมีความชัดเจนว่าครูที่เข้ารับการฝึกอบรมจะเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะต่างๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะการสอนของตนเองได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญจึงประเมินว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมครูได้

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

3. จากผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พบว่า

3.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษของผู้เข้าอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมาจากเหตุผล 3 ประการ ประการแรกคือ การฝึกอบรมในครั้งนี้เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) กิจกรรมการฝึกอบรมมีการผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน โดยผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากจะได้รับความรู้โดยตรงจากวิทยากรแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังได้แสวงหาความรู้โดยการศึกษาจากใบงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจึงทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างแท้จริง ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของการฝึกอบรม ดังที่ วิจิตร อวทะกุล (2540) พนิจดา วีระชาติ (2543) และวิบูลย์ บุญยธโร (2545) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ข้อดีของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คือจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดประสบการณ์ และเน้นหนักในการนำไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งจะได้ประโยชน์มากกว่าการประชุมสัมมนาหรือการบรรยาย ประการที่สอง อาจเกิดจากขั้นตอนที่ใช้ในการฝึกอบรมแต่ละเนื้อหานั้นอิงแนวคิดของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การนำเสนอปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาแนวทางแก้ไข และขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสรุปการแก้ปัญหา โดยปัญหาที่นำมาเป็นปัญหานั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 การใช้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเป็นโจทย์ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในภาพ หลิมรัตน์ (2550) ได้แสดงความคิดเห็นว่าจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่ศึกษา เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และสามารถจดจำได้ดีขึ้น ประการที่สาม เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยนำไปสัมพันธ์กับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเน้นเฉพาะมาตรฐาน และตัวชี้วัดสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยกิจกรรมการฝึกอบรมไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด การยกตัวอย่างขั้นตอนการสอน และกิจกรรมในการสอนทักษะต่างๆ การออกแบบการสอนจะกระทำภายในกรอบที่กล่าวไว้เท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้หลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ เข้าใจในเนื้อหาการฝึกอบรมสูงขึ้น

3.2 ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการสังเกตการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก อย่างไรก็ตามยังพบความบกพร่องในเรื่องของความถูกต้องในการให้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ และการออกเสียงคำศัพท์ทั้งในประเด็นของการออกเสียงผิด และเน้นเสียงหนัก-เบา ไม่ถูกต้อง การที่ผลการสังเกตการสอนออกมาในลักษณะที่ดีเช่นนี้ อาจเกิดจากข้อดีของ

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณางษ์

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งนอกจากพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว ยังได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความคิดภายในกลุ่ม ทำให้มีความคิดที่กว้างไกลขึ้น (ทองจันทร์ หงส์ดามรงค์, 2537 อ้างถึงใน มนสภรณ์ วิฑูรเมธา 2544; นภา หลิมรัตน์, 2550) ดังจะเห็นได้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความช่วยเหลือกันในการออกแบบการสอน ช่วยกันผลิตใบงาน สื่อประกอบการสอน ทำให้การสอนดำเนินตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนที่ยังพบข้อผิดพลาดในเรื่องของความถูกต้องในการให้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ และการออกเสียงคำศัพท์ทั้งในประเด็นของการออกเสียงผิด และเน้นเสียงหนัก-เบา ไม่ถูกต้อง น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษา อังกฤษมาโดยตรงจึงทำให้ไม่แม่นยำในเนื้อหาวิชา (สิทธิชัย ชาติานิติ, 2547)

3.3 ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถของวิทยากร ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นดังนี้อาจเนื่องมาจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้เป็นผู้ที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรมด้วยความสมัครใจของตนเอง และอาจประกอบกับเนื้อหาของการฝึกอบรมเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของตนเอง ในระหว่างการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้พูดคุย ชักถามในประเด็นปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองจากวิทยากรได้โดยตรง ในส่วนวิทยากรก็มีความรู้ ความสามารถทางด้านเนื้อหา มีความสามารถในการถ่ายทอด และมีความเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2540) ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ว่า ผู้ใหญ่จะเกิดความตั้งใจในการเรียน และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ หากการเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับความต้องการเป็นประโยชน์หรือสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้บรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย วิธีการเรียนที่มีการฝึกปฏิบัติ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความพึงพอใจดังกล่าว

4. การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้พบว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในระดับที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ภาระการสอน ความถนัดความสนใจของครู และนโยบายของโรงเรียน ซึ่งทั้งนี้อาจสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัยหลักสองประการคือ ปัจจัยด้านตัวครู และปัจจัยด้านโรงเรียน โดยปัจจัยด้านตัวครูนั้นพบว่า ครูบางคนไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

แม้จะได้รับการฝึกอบรมมา ได้รับความรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น แต่กลับนำความรู้ที่ได้รับไปใช้น้อย (สุโขทัย ธรรมาธิราช, 2547) ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นจากความรู้ที่ครูเคยชินกับการสอนที่เคยปฏิบัติมา ส่วนครูที่ต้องสอนหลายวิชา และไม่ได้จบวิชาเอกภาษา อังกฤษก็มักจะให้ความสนใจกับวิชาที่ตนเองจบมาหรือถนัดในการสอนมากกว่า ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียนนั้น เนื่องจากหลายโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และอยู่ในพื้นที่ห่างไกล โดยบางโรงเรียนอยู่ไกลจากตัวเมืองถึง 120 กิโลเมตร ทำให้ขาดความพร้อมในด้านจำนวนครูผู้สอน จากปัญหานี้จึงพบว่าครูบางคนต้องสอนวิชาอื่นๆ ด้วยนอกจากวิชาภาษาอังกฤษ และสอนหลายระดับชั้น ในขณะที่ครูบางคนต้องสอนหลายวิชา และมีนักเรียนสองระดับชั้นเรียนรวมอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน หรือครูบางคนก็ถือว่าค่อนข้างจะโชคดีอาจได้สอนวิชาภาษาอังกฤษเพียงวิชาเดียว แต่สอนนักเรียนหลายระดับชั้น และในปีการศึกษาใหม่ครูบางคนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สอนในรายวิชาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ สิ่งเหล่านี้จึงทำให้ครูไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ได้ อย่างเต็มที่ หรือในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้สอนรายวิชาอื่น ครูก็จะไม่มีโอกาสที่จะนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้เลย เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังพบปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียน บางโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากในการสอบ O Net สำหรับวงชั้นที่ 2 แต่เดิมไม่มีการสอบวิชาภาษาอังกฤษ บางโรงเรียนยังมีปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเทป และวัสดุการศึกษาอื่นๆ ซึ่งจัดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นในการเรียนการสอนภาษา ครูจึงไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการสอนของตนเองได้มากนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนวงชั้นที่ 2 ไปใช้

1.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในช่วงของการฝึกปฏิบัติการสอนควรกำหนดไว้มากกว่านี้ เพื่อครูทุกคนจะได้มีโอกาสสาธิตการสอน ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์และสามารถแลกเปลี่ยนวิธีการสอน กิจกรรมการสอนกับเพื่อนครูผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างทั่วถึง

1.2 การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรให้แน่ใจว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ปฏิบัติหน้าที่สอนจริงในภาคการศึกษานั้น ๆ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมถึงหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการฝึกอบรม

อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู

การฝึกอบรมหากจะได้รับประโยชน์สูงสุดควรมีการติดตามผลเป็นระยะ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการปฏิบัติหน้าที่ของครู นอกจากนี้แล้วการติดตามผลจะช่วยให้เห็นอุปสรรค ปัญหาในการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริง และข้อมูลเหล่านี้จะนำไปสู่แนวทางแก้ไข ช่วยเหลือ สนับสนุนโดยตรงต่อไป

บรรณานุกรม

กษมา วรวรรณ. 2552. เผยทางแก้ขาดครูประถมเอกอังกฤษ สฟฐ.ผลิตสื่อพร้อมใช้แจกประเมินผลพบน.ร.ชอบ.

ข่าวสดรายวัน .14 ตุลาคม พ.ศ. 2552 .19(6894): 30

กาญจนา คุณารักษ์. 2543. **พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร เล่ม 1**. นครปฐม. โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

กรมวิชาการ. 2540. **รายงานผลการสำรวจเรื่อง ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน**

ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ . 2539. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อลีนเพรส

ดวงพร หนูพงษ์. ม.ป.ป. **ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครู**

ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2553. จาก

http://www.culi.chula.ac.th/e-Journal/research_05.htm

อามร บัวศรี. 2542 . **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์

นภา หลิมธิน. 2550 . **รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2551.

จาก[http://vdo.kku.ac.th/mediacenter/mediacenter/uploads/libs/html/1043/problem_based_learning_\(PBL\).pdf](http://vdo.kku.ac.th/mediacenter/mediacenter/uploads/libs/html/1043/problem_based_learning_(PBL).pdf)

ปิ่นนเรศ กาศอุดม. 2542 . **สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักของอาจารย์**

พยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหา

บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

พินิจดา วีระชาติ. 2543 . **การฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์

มนสภรณ์ วิฑูรเมธา. 2544 . “การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem Based Learning)”

วารสารวิชาการ. 5, 2 (กุมภาพันธ์):9-14

ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล. 2545 . การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยการประยุกต์แนวคิดการใช้ปัญหา
เป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถพิเศษทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัฒนาพร ระงับทุกข์. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ”. วารสารวิชาการ. 10 (2)
เมษายน - มิถุนายน 2550: 7-11

วิจิตร อวาทกุล. 2540 . การฝึกอบรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 . การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา . กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย

วิบูลย์ บุญยธโรกุล. 2545 . คู่มือวิทยากรและผู้จัดการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : บริษัท ด่านสุทธา การพิมพ์ จำกัด.

สิทธิชัย ชาติานิติ . 2547. ทางออกสำหรับการแก้ปัญหาครูภาษาอังกฤษ. มติชน .18 เมษายน:7

สุโขทัยธรรมมาธิราช . 2547 . เอกสารการสอนชุดวิชา การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาหน่วยที่ 1-8.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สุโขทัยธรรมมาธิราช . 2547 . เอกสารการสอนชุดวิชา การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 9-
15 . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สุนธรา สมจันทร์ . 2546 . ผลการฝึกอบรมคณะกรรมการพัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลตำบล โดยใช้การ
เรียนรู้แบบแก้ปัญหาเป็นฐาน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

อมรทิพย์ ณ บางช้าง. 2543 . ประสิทธิภาพของการสอน เรื่อง การบริการอนามัยครอบครัวโดยวิธีการสอน
แบบใช้ปัญหาเป็นหลักในนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์วิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

อุดม รัตนอัมพรโสภณ. 2544 . ผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลาในการเรียนรู้ผ่านเว็บ
โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ ปริญญาตรี.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย